

РЕЦЕНЗИЯ

относно: дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ в професионално направление 3.1. „Социология, антропология и науки за културата“ по научна специалност „Социология“

автор на дисертационния труд: **Светломир Георгиев Здравков**

тема на дисертационния труд: **Конструиране на пазара на интернет услуги в България**

научен ръководител: **проф. д-р Лиляна Деянова**, катедра „Социология“, СУ „Св. Кл. Охридски“

обучаваща организация: **Катедра „Социология“, Философски Факултет - СУ „Св. Кл. Охридски“** по научна специалност „Социология“ в професионално направление 3.1. „Социология, антропология и науки за културата“

от: **проф. д.с.н. Таня Чавдарова**, катедра „Социология“, СУ „Св. Кл. Охридски“, научна специалност: „Социология“ с шифър 05.11.01

1. Данни за докторанта и докторантурата

Светломир Георгиев Здравков придобива бакалавърска степен по *Социология* от СУ „Св. Кл. Охридски“ през 2014 г. и магистърска степен по *Градски изследвания* в същата катедра и университет през 2016 г. Той се обучава в редовна тригодишна форма по докторска програма към катедра „Социология“ на СУ „Св. Кл. Охридски“ съгласно Заповед за зачисляване № РД 20-1075 от 18 юли 2016 г. на Ректора на СУ. В процеса на обучението си в трите образователни степени Св. Здравков е натрупал опит като координатор и/или изследовател в четири научни проекта в СУ, БАН и други институти. Дисертантът владее английски и френски език. Св. Здравков е отчислен от редовна докторантура с право на защита съгласно Заповед за отчисляване № РД 20-1208 на Ректора на СУ от 10 юли 2019 г. Покрити са изискуемите кредити и изпити и не са допуснати нарушения на Правилника на СУ. Спазени са минималните национални изисквания съгласно ЗРАСРБ.

2. Данни за дисертацията

2.1. Тема

Темата на предложението за защита дисертационен труд е положена в полето на една изключително перспективна област на социологията с едва 20-годишна история, която най-често се назовава „социология на интернет“. Това е трудна област, защото изисква наред със социологическите познания и много добро разбиране на дигиталните технологии и на начина, по който функционират и променят света. Конструирането на пазар за интернет услуги по-специално е тема, в която се кръстосват интересите на икономическата социология, в частност социология на пазарите и на множество интердисциплинарни подходи към новите технологии. Темата е безспорно новаторска и с огромен потенциал.

2.2. Основни части на дисертацията

2.2.1. Описание

Светломир Здравков представя за защита докторска дисертация в обем от 276 страници. Библиографията съдържа 255 заглавия, от които 60 на български и 195 на английски и френски език. Използвани са и редица онлайн източници, които не са включени в библиографията. Дисертацията е структурирана в две части и седем глави, въведение, заключение и библиография.

Във въведението Св. Здравков поставя основния изследователски въпрос: как се конструира пазарът на интернет услуги у нас в периода 2000-2100 г. и по-специално въпросът е „на какво се дължи специфичната траектория на развитието на българския пазар на интернет услуги“ (с. 8). Той издига централната хипотеза, че местният начин на потребление и по-специално търсенето на нелицензирано безплатно съдържание играе ключова роля за успеха на LAN технологията и, в крайна сметка, за конструирането на пазара на интернет услуги (с. 11).

Първа част е разгърната в три глави. Глава 1 изяснява в какъв научноизследователски контекст се разглежда Интернет и интернет технологиите и дава най-общи понятийни ориентири и ограничения за изследвания феномен. Конкретизират се три задачи: да се опише един *социо-технически* асембляж в неговия процес на икономизация и маркетизация; да се проследят дигиталните следи, оставени в този процес върху *онлайн пространството*; да се проясни *специфичния български опит* в разпространението на интернет (с. 13). Прегледът на литературата включва открояване на аспектите на публичния дискурс, изложение на историческите изследвания на Интернет и анализ на трите подхода в интернет изследванията, обобщени от Абейт (2017): интернет като технология; като съдържание и социално пространство; като локално ситуирано преживяване. Авторът позиционира дисертационното си изследване в подхода „интернет като технология“, който изследва интернет като социо-технически феномен. В този подход се представят две посоки на изследване: релативистична и материалистична, с подчертан акцент върху първата, като се споменават автори - представители на една или друга традиция, но не се дискутират в конкретика техните изводи. Св. Здравков заема позиция, по-скоро близка до релативисткия подход (с. 23), като взема предвид, че социалното и технологическото могат да променят местата си като фактор и резултат. Като цели да изследва кой, за какво и как потребява Интернет, Св. Здравков издига тезата на своята дисертация, а именно, че интернет пиратството като локална потребителска практика е ключов фактор както за конструирането на пазара на интернет услуги, така и за оформянето на самата физическа инфраструктура (с. 20). Прегледът на литературата свидетелства, че авторът е натрупал пространни и задълбочени познания върху изследователския предмет и умее да ги представи по ясен, разбираем и убедителен начин. Неговата професионална компетентност в избраната тематична област е извън съмнение.

В глава 2 е представена конструкцията на теорията за дееца-мрежа (ТДМ). Основните понятия са изложени в три под-части: *Основни понятия, Превод, Маркетизация и рамкиране*. Доколкото второто и третото са дефинирани като основните понятия, заглавията будят въпрос. Тук преходът от комутируем интернет достъп към ширококоловен достъп, който е фундаментът на дисертационния анализ, се интерпретира като процес на нарастваща проблематизация от страна на все повече актьори на комутируемия достъп. Така се осъществява отварянето на черната кутия на комутируемия достъп, нейната дестабилизация, което и поражда нуждата да бъде сменена

с друга (с. 34). Изложението разкрива както дълбинните познания на дисертанта за ТДМ, така и способността му да я представи по аналитичен и рефлексивен начин.

Глава 3 откроява ТДМ като методологическа процедура. Детайлно е представен анализът на Латур на двата основни етапа: - анализ, или идентифициране на актьорите, участващи в стабилизацията на емпиричната ситуация; - синтез, проясняващ противоречията, в които са вплетени актьорите и разгръщащ видимостта към явлението. В отличен научен стил Св. Здравков демонстрира познанията си за съдържащите се във всеки етап стъпки, така, както са разработени от Латур.

Главата завършва с представяне на използвания в дисертацията „количествено-качествен“ подход, разработен от Булие. Св. Здравков посочва, че включва три елемента в него: 1) анализ на официални данни от НСИ и Комисията за регулиране на съобщенията; 2) анализ на дигитални данни от три интернет форума (<http://clubs.dir.bg/>, <https://www.kaldata.com/> и <https://hardwarebg.com/>). Акцентът е върху първия форум с неговите 50000 мнения, обединени в 5200 отделни теми в периода 1999-2010 г. Използват се и архивите на вестниците „Дневник“ и „Капитал“ и др. – мнения на собственици/управители и дискусии във форумите; 3) данни от торент платформата Замунда относно активността при сваляне на пиратско съдържание (с. 9, 59-60). Св. Здравков предприема изключително ценна и полезна дискусия върху начина, по който дигиталните данни могат да се използват като емпиричен материал и представя кратка история на това използване. Той твърди, че, чрез следите, които оставят, дигиталните данни правят социалните отношения видими по нов начин и променят логиката, през която може да се мисли за социалното (с. 61). Анализът прояснява използваната от ТДМ дигитална техника „моделиране на теми“, която от своя страна е клон на машинното самообучение. В методически план авторът цели да покаже полезността на тематичното моделиране като статистически инструмент, който подчертава противоречията в емпиричния материал (с. 64). Той изтъква, че последващият анализ ще търси да идентифицира актьорите чрез моделиране на теми и да проследи как се осъществява стабилизирането на изследваната мрежа. Дисертантът подробно представя алгоритъма на автоматизираното кодиране на големи масиви от текстове и тяхното групиране в интерпретируеми теми, прилаган от Димаджо и сътр. Той подчертава ценността за дисертационния анализ на индуктивния характер на техниката и възможностите ѝ да проследява дигитални следи, както и да ограничава количествено анализируемия материал чрез автоматично проследяване на насищането на статии с дадени токени (с. 64-67).

Част II е структурирана в четири глави. Глава 4 предлага, първо, пространен анализ на началото на Интернет като технология и на стъпките на разрастване на мрежата, вкл. и налагането на WWW. Изложението се разпростира до 1995 г., когато е спряно държавното финансиране на Интернет и старата мрежа е заменена с нова, позволяваща комерсиализация (с. 76). Този анализ има принципно висока познавателна историко-техническа стойност. От гл.т. на анализа на пазара на интернет услуги се споменава, че двете основни услуги, предлагани в мрежата до началото на 90-те са имейлът и трансферът на файлове. Съзнавам, че е трудно да се проследи конституирането на доставчици и клиенти в световен мащаб, но същевременно очакването ми, че поне в някакви най-общии линии ще се очертае заработването на пазарното устройство, ще се идентифицират основните пазарни актанти остава неоправдано. Липсват данни за функционирането, както се твърди, още пред 1991 г. на „много конкурентен пазар на мрежови услуги“ (с. 76). Последните два раздела на глава 4 съдържа изключително ценен анализ на развитието на мрежата в България преди 1989 г. с акцент върху „кадрите“. Осветлени са процесите на комерсиализация на Интернет у нас. Анализирани е

проникването на интернет на всекидневно ниво чрез противопоставянето на социалните логики на технологиите, притеглящи потребителите към един център и тези на р2р мрежите, даващи им възможност директно да споделят съдържание помежду си. Аргументирано е представена връзката на вторите с пиратските практики (с. 90-101).

Следващите три глави целят да разгърнат историята на прехода от комутируемия към широколентовия достъп като история на създаване на пазара на интернет услуги. Глава 5 „Противоречия в мрежата“ следва хронологията и описва изходните позиции на социотехническият асембляж на комутируемия достъп като доминиран от административно-инженерната логика, която обезпечава достъп до абонати, не до потребители, а доставчиците са типологично еднакви. Маркетинизирането на интернет услугите се свързва с появата на нов тип потребители в средата на 90-те, които гледат на Интернет основно като форма на забавление. Авторът изтъква, че това изисква пренос на значително по-голям обем данни, което обаче не може да се осъществи от старата инфраструктура. Св. Здравков разглежда това дестабилизиране като процес на проблематизация и възникване на серия от противоречия (с. 107). Описва се навлизането на модемите в средата на 90-те г. и създаване на dial-up мрежата основно от малки доставчици на Интернет. Техническите познания и умения се очертават като на практика единствената бариера пред входа в новия пазар, тъй като инвестициите са ниски, законът позволява мрежата на БТК да бъде наемана.

Предприема се анализ на действеността на малките доставчици и възможността им да се конкурират помежду си. Убедително се аргументира, че тя е ограничена до действеността на БТК, доколкото е възможна единствено чрез нейната телефонната мрежа. Откроява се първото противоречие в разгръщането на новия пазар: телефонната мрежа като задължителна точка на преминаване надделява в социотехническата мрежа. Анализът показва, че потребителите трудно могат да направят избор между доставчиците и нарастващо имат нужда от устройства, които да им позволят да направят разлики между тях. Пикът на противоречието е през 2003 г., когато то се разрешава с изключително бързото изграждане на собствени локални мрежи, базирани на широколентови технологии, и предоставяне на възможност на потребителите да правят калкулации по автономен начин. Описаното противоречие се подлага на емпиричен анализ чрез метода на тематичното моделиране. Чрез извличането на три теми: услугите на БТК, телефонната и инфраструктура и продажбата и авторът показва рамката на дискусиата, откроява конкретните противоречия, анализирани във форумите и идентифицира БТК като основен актьор в нея. Предприема се и съдържателен анализ на темите и по-специално на връзката между доставчиците и мрежата на БТК чрез анализ на форумните коментари на Т. Захов, собственик на Spectrum net. Открояват се два аспекта, ограничаващи действеността на актьорите. Първият е технически: прекъсването на връзката в мрежата на БТК (планираните за аналогова телефония централи не успяват да се справят с комутацията на цифрови данни). Вторият е икономически: цената отчита брой разговори, а не времетраенето на разговора до 2003-2004 г. Тези факти се интерпретират като изравняващи всички доставчици на пазара на интернет услуги, независимо колко са инвестирани в своите услуги и затрудняват формирането им като „автономни маркетинизиращи действенности“.

В глава 6 се анализират потребителските предпочитания към различните интернет услуги и начините, по които те биват квалифицирани в изследваните форуми. Фокусът на интерес е преходът към широколентов достъп. Централното допускане в тази част е, че типологично еднакви инфраструктури могат да произведат коренно различни условия за потребителите в зависимост от начина, по който социотехническата мрежа се свързва с местния пазар (с. 145). Дисертантът твърди, че изграждането на интернет структурата у

нас води до „съвсем различен тип потребителско поведение и практики“ (пак там). Местните доставчици реагират на високите цени на външния трафик, като създават вътрешна национална мрежа от сървъри с безплатно онлайн съдържание. То е безплатно, защото сървърът складира изцяло нелегални или полулегални глобални онлайн ресурси. Тъкмо пиратското потребление на безплатно съдържание се разглежда като най-търсената услуга от потребителите и обстоятелството, което масовизира интернет и дефинира пазара на интернет услуги (с. 146). Посочено е как търсенето на безплатно съдържание превръща локалните сървъри в задължителни точки на преминаване. Това търсене дефинира интернет като „добър“ приоритетно чрез скоростта му, а не чрез стабилността на връзката.

Глава 6 интерпретира още онлайн форумът като пазарно устройство, което прави възможно пазарните срещи и формирането на цените и така стои в основата на маркетизацията. Обяснена е разликата между форума като пазарно устройство и идеалния пазар. Форумът се описва като далеч по-богат на търсеци неанонимност срещи между различни потребители, между различни доставчици, между потребители и доставчици; срещи, в които се калкулират качеството и цената на услугите. Количественият анализ на данните в трите изследвани форума откроява кои групи дефинират и проблематизират във форумите и така се изгражда количествен модел на потребителите. Обособяват се няколко групи, които детайлно се анализират. Първо са доставчиците, основно на комутируем достъп, които използват форума като маркетингова платформа в конкурентната борба, но и като платформа за съглашение с конкурентите, когато промотират общите си технологии. Втората група са потребители - специалисти, които в най-висока степен са способни да опонират на доставчиците, калкулирайки и оценявайки услугите. Те служат като еталон за останалите потребители, защото дефинират за тях възможните начини за ползване на интернет. Обособяват се още две групи с по-малко количество постове, като и групата на изцяло пасивните.

Калкулативният аспект на форумите е представен чрез анализ на съдържанието на дискусиите (имидж, географски позициониране, вид широколентова услуга, цена, скорост на връзката и др.). Акцентира се върху конкурентните предимства на трите основни типа доставчици на широколентов достъп по линия на сравнението надеждност - скорост на услугата. Изтъква се, че предпочитанията дефинират типологично различни потребители. По отношение на ценообразуването, убедително е аргументирано, че трите основни вида достъп до широколентови услуги са на практика три паралелни пазара със собствени модуси на ценообразуване. Начинът на калкулиране на цената се интерпретира като зависим от типа потребител – икономичен или платежоспособен.

Глава 7 на част II „Широколентови технологии и икономически дейци“ е посветена на въпроса защо LAN технологията се оказва най-пригодна да задоволи централното потребителско търсене на безплатно съдържание в периода до 2010 г., когато фибро-оптиката излиза на пазара. Тук описанието на трендовете на пазара на широколентови технологии идва по мое мнение късно и възвръща към хронологичния анализ. Успехът на доставчиците чрез LAN се обяснява с развитите странични услуги като „устройство за заинтересоване“, но основно с предоставянето на пиратско съдържание. От такова гледище богатството на съдържимото на сървърите започва да действа като инструмент за диференциация на доставчиците, тоест става ключово конкурентно предимство. Анализът разкрива главните фактори, които довеждат до свързване на локалните ресурси на различни доставчици в една мрежа чрез споразумението VGreering: увеличеното търсене на безплатно съдържание изисква по-сериозна техническа поддръжка и повече грижа за подбора на наличното съдържание. То още създава опасност за по-голяма

видимост от страна на контролните институции, което води в средата на 2000 г. до трансформирането на стари доставчици в торент сайтове.

Като цяло, втора част на дисертацията предоставя много богат анализ на конструирането на пазара на интернет услуги, който впечатлява със своята многопластовост и убедителност и несъмнено представлява значимо постижение.

2.2.2. Въпроси и бележки

1. Обичайно прегледът на литературата се използва, за да се открият вече постигнатите научни резултати, белите полета и начина, по които дисертацията би допринесла за запълването им. Струва ми се, че безспорната актуалност и значимост на дисертационния труд не са достатъчно ясно подчертани. Би следвало да се очаква авторът да изтъкне научната стойност и потенциалния принос на своите изследователски търсения в контекста на конкретен анализ на вече постигнато в международната и нашата литература. Крайно недостатъчно е определянето на няколко български изследвания като „доста интересни“ (с. 10).
2. Анализът на потребителското поведение във втората част поставя България спорадично и откъслечно в сравнение със Западна Европа и САЩ, където пиратството е овладяно сравнително бързо, и в сравнение с Източна Европа (вж. с. 195, 205, 243). В тази връзка възникват два важни въпроса, които, струва ми се, не намират задоволителен отговор. Първо, защо в България пиратството не е овладяно? Според мен е нужен по-детайлен анализ на това кое прави възможно интернет пиратството и по-специално анализ на нормативната и икономическата среда в изследвания период. На отделни места се споменава, че държавните институции нямат капацитет и желание да предприемат нещо или че започват блокиращи акции, или че няма регистрационен режим (вж. напр. с. 140, 203-204, 218), но на практика проблемът с полагането на социо-техническата мрежа в нормативната (особено с акцент върху авторското право) и социо-икономическата среда не е разработен по един цялостен и удовлетворяващ начин. Второ, защо липсват далеч по-систематично проведени сравнения, въз основа на налични световни данни, напр. с Централна и Източна Европа? Анализът оставя впечатление, че пиратството е някаква изключителна българска специфика. За мен е социологически необосновано да се твърди, че у нас „потребителите са други, правят други неща, държат се по друг начин в интернет“ (с. 240).
3. Анализът на доставчиците ми се струва донякъде еднопластов. Акцентът е върху тях като свързани с определени технологии, което е напълно разбираемо в контекста на избрания теоретичен подход. Техният характер като стопански субекти обаче е много оскъдно прояснен. На отделни места се споменават сливания и придобивания, но липсва картината на процесите на концентрация на пазарна власт, на това кои са титулярите и претендентите на пазара, особено на LAN-пазара. Текстът от с. 216-220 трябва да бъде според мен много по-разгърнат и фокусиран. Също, отношението на БТК към по-малките доставчици на интернет, които зависят от телефонната ѝ мрежа, не ми се струва достатъчно добре обяснено. Подробно е описана техническата рамка на БСК и нейната роля в техническия асембляж, но социалната ѝ връзка с интернет доставчиците като нейни клиенти и конкуренти едновременно е недоизяснена (с. 111).

Бих завършила тази част от рецензията с една препоръка. Правя я с оглед на перспективата (и бих добавила – необходимостта) авторът да обогати и публикува дисертацията си като монография. На редица места трудът съдържа ценни наченки на анализ на изследвания пазар в теоретичната светлина на неoinституционалната икономика и особено на теорията за зависимостта от пътя. Бих предложила на Св. Здравков в бъдеще да задълбочи този анализ, което ще хармонира с ТДМ. Това, мисля, ще му помогне да уплътни институционалния аспект на раждането на един пазар и ще разпласти картината на конкурентната борба и потребителското поведение.

2. 3. Научен апарат

Използваният научен апарат е ясно и недвусмислено прояснен. Прилагането му е логически непротиворечиво и аргументирано чрез пространни познания по проблема, за което свидетелства и обширната библиография на български, английски и френски източници. Нямам никакво съмнение, че цитираните публикации са реално използвани.

Начинът на цитиране като цяло е коректен, спазва се изборът от автора стил с някои изключения. Библиографията не е докрай изчистена от технически грешки. В нея присъстват източници, които не се откриват в текста (напр. Dutton). Не е спазен стандартът на цитиране на онлайн източници.

Научният стил на дисертанта е прекрасно овладян и е истинско удоволствие да се чете толкова добре написана в научно отношение работа. Същевременно се забелязват технически стилови грешки (липсващи части на речта; недовършени изречения, повтарящи се думи), както и пропуски в техническото оформление на таблиците, фигурите и графиките.

3. Автореферат

Съдържанието на дисертационния труд е отразено точно и коректно в автореферата. Бих препоръчала приносите, с чието описание съм изцяло съгласна, да бъдат представени по по-фокусиран начин.

4. Публикации по дисертацията

Светломир Здравков има три публикации (една отпечатана и две – приети за печат) по темата на дисертацията, които отразяват различни важни аспекти от дисертационния му труд. Отпечатаната статия е в издание на Докторантския център на СУ и е на английски език. Тя е посветена на една от най-значимите области в дисертацията – интерпретацията на онлайн форумите през призмата на ТДМ като пазарни устройства. Втората статия е приета за печат в рецензираното и реферирано списание „Критика и хуманизъм“. Тя проблематизира ерата на т.нар. големи данни и начина, по който тя създава нови дигитални актьори и размества пластове в социологическата наука. Третата статия е под печат в електронното списание *Кайрос* и е фокусирана върху пиратството и р2р мрежите. Дисертантът има и четвърта, значима публикация в сп. „Социологически проблеми“, която не е свързана с дисертацията му, но отразява неговото участие в голям проект, посветен на неравенствата в образователните шансове в България. Четирите публикации свидетелстват за овладяно умение за писане на научни статии. Смятам, че дисертацията съдържа достатъчно материал за подготовка на нови статии с безспорен потенциал да бъдат публикувани в престижни реферираны и индексирани издания в областта и бих

подтикнала Св. Здравков да не се бави с представянето на своите научни резултати пред световната научна общност.

5. Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд

Дисертацията има несъмнен приносен характер както от научно, така и от научно-приложно естество. Бих обобщила приносните моменти в три групи.

1. Осъществен е първи по рода си социологически анализ на възникването и развитието на пазара на интернет услуги в България. Обхванат е един 30-годишен период от зараждането на процесите на комерсиализация на интернет в България през 80-те години до 2010 г. с фокус върху периода 2000-2010 г. Убедително са анализирани всички ключови трансформации по пътя на конструирането на един нов и специфичен пазар. Неговата траектория е очертана чрез нюансирано изтъкване на противоречията, които го дефинират. Изключително плътно и богато са открити връзките в социо-техническия асембляж, който разкрива особеностите на технологичния трансфер и на пазара на интернет услуги като исторически формирана социална практика. Тази дисертация със сигурност ще даде огромен тласък в развитието както на социологическите изследвания на интернет, така и на социология на пазарите у нас и не само у нас, особено ако авторът публикува в международни списания основните и значими постижения на своя емпиричен анализ.
2. Успешно е приложена теоретичната и методологическа рамка на ТДМ към изследване на начина, по който възниква пазарът на интернет услуги в един специфичен контекст, какъвто е българският. Познавателните възможности на тази теория са изключително убедително верифицирани. Дисертационният труд осъществява принос, като обогатява и разширява вече завоюваните позиции на ТДМ на терена на икономическата социология, особено на социология на пазарите.
3. Много съществен научно-приложен принос на дисертацията е разработката и прилагането на техниката за анализ на дигитални данни „тематично моделиране“ в комбинация с други аналитични техники. Доколкото мога да съдя, авторът е първият, който прилага теоретичния и методологичния фундамент на моделирането на теми към изследване на социални феномени у нас. Той успешно адаптира техниката към целта на своето проучване, като прилага метода за клъстеризиране, както и статистическия езиков модел за анализ „латентна дирихле алокация“ на Димаджио и сътр. (2013). Съществен принос е, че той успешно прилага моделирането на теми към анализ на данни от онлайн форуми и към медиен анализ, като извлича интересуващата го информация чрез специализирани софтуери (web scraping и web crawling). Така дисертантът верифицира полезността на този индуктивен метод за дигиталните изследвания в социалните науки. Това със сигурност ще отвори път за по-широкото му приложение и ще даде импулс за нови изследвания, основани на дигитални данни.

6. Заключение

Представената за публична защита дисертация на Светломир Георгиев Здравков на тема: „Конструиране на пазара на интернет услуги в България“ е защитима по категоричен

начин както по отношение на образователната част на степента „доктор“, така и по отношение на научната част чрез осъществените приноси. Дисертационният труд изцяло отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и на Правилника на СУ "Св. Кл. Охридски" за неговото прилагане. Това ми дава основание да предложа с пълна убеденост на уважаемите членове на научното жури да присъдят на **Светломир Здравков образователната и научна степен „доктор“ в професионалното направление 3.1. „Социология, антропология и науки за културата“, докторска програма по Социология.**

14 август 2020 г.

проф. д.с.н. Таня Чавдарова